

Standard for tværfagligt samarbejde ved tidlig indgriben for børn og unge og opfølgning på underretninger

Kommunens overordnede målsætning for standarden:

- Bidrage til lige muligheder for udfoldelse, udvikling og sundhed for barnet/den unge
- Bidrage til en opvækst med trivsel og gode vilkår for barnet/den unge
- Bidrage til samme grad af succes i voksenlivet om andre

Kommunens mål for tværfagligt samarbejde ved tidlig indgriben for børn og unge og opfølgning på underretninger.

- Tidlig indsats er omdrejningspunktet i forhold til udsatte børn, unge og familier.
- Der skal sikres et tæt og koordinerende samarbejde mellem faggrupper og forældre, således at børn og familier oplever en hurtig og konkret indsats.
- Kommunens ansatte skal være opmærksomme på børn og unges udvikling og trivsel og videreformidle en eventuel bekymring til en fagekspert.

Metoder, indsatser og initiativer til realisering af den politiske målsætning

Københavns Kommune har en række initiativer og indsatser, der sammentænker den tidlige indsats for børn og unge. Tidlig indsats knytter sig både til, at kommunen reagerer på information om, at et barn har behov for hjælp og at kommunen laver en forebyggende indsats allerede i de tidlige år, der sikrer, at børns problemer ikke får lov at vokse. Initiativerne sikrer, at kommunen modtager alle relevante underretninger om børn og unge, der har behov for støtte og følger op på disse. Det bemærkes, at den sammenhængende indsats beskrevet nedenfor naturligvis suppleres af den daglige indsats overfor udsatte børn og unge, som finder sted i henholdsvis Børne- og Ungdomsforvaltningen og Socialforvaltningen.

Tværfagligt samarbejde:

1. I hver bydel er der **tværfaglige grupper** oprettet efter servicelovens § 49, som består af sagsbehandlere fra Socialforvaltningens børnefamilieteam, sundhedsplejersker, pædagogiske konsulenter fra Børne- og Ungdomsforvaltningens distrikter og andre fagfolk med viden om børn og unge. Disse medarbejdere, som har kontakt til daginstitutioner, skoler og fritidsinstitutioner i det enkelte distrikt drøfter på baggrund af institutionernes henvendelser bekymringer i forhold til det enkelte barn. De arbejder tværfagligt for at vejlede de institutioner, der fremlægger sager, om helhedsløsninger for børnene eller de unge i enkeltsager. I grupperne vil bekymringerne blive drøftet ud fra en tværfaglig tilgang, så der kan identificeres og findes løsninger for børnene og de unge. Det er institutionerne og skolerne, der har ansvaret for at gennemføre tiltagene for børnene og de unge. I hver bydel oprettes 2 grupper efter målgrupper for henholdsvis de 0-6 årige (daginstitutionsområdet) og de 7-17 årige (skoleområdet).
2. **Centralt placeret samarbejdsgruppe** på kontorchefniveau mellem Børne- og Ungdomsforvaltningen og Socialforvaltningen definerer de tværfaglige samarbejdsrelationer i Københavns Kommune og videregiver relevant information mellem forvaltningerne.
3. Hvor der ikke allerede er veletablerede **styregrupper** på bydelsniveau for børnefamilieteamchefer og Børne- og ungdomschefer, der koordinerer og evaluerer det tværfaglige samarbejde i bydelene, oprettes disse medio 2007.
4. Kommunen vil derudover udbygge netværket af såkaldte **samarbejdsgrupper** mellem

Socialforvaltningens børnefamilieteams og Børne- og Ungdomsforvaltningens distrikter og institutioner. Til forskel fra de tværfaglige grupper, hvor der deltager en repræsentant fra institutionerne og skolerne i gruppen på bydelsniveau, er samarbejdsgruppen et forum for alle daginstitutioners-, klub-, fritidshjems-, SFO- og skoleledere inden for f.eks. et skoledistrikt eller bydelen. Udgangspunktet er at styrke det generelle samarbejde mellem børnefamilieteams, almindelige dagpasningstilbud og fritidsinstitutioner og specialtilbud samt skoler herunder specialskoler for at understøtte det forebyggende arbejde i distrikterne/lokalområderne. Samarbejdsgrupperne vil være et forum for vidensdeling mellem institutioner, fritidshjem, klubber, skoler og Socialforvaltning.

5. Der er faste navngivne **kontaktpersoner** i Børnefamilieteamene i socialcentrene og Børne- og ungdomsforvaltningens lokale enheder til alle institutioner, sundhedsplejersker og skoler. Kontaktpersonerne rådgiver institutionerne og skolerne, når de har spørgsmål om hvilke indsats, der skal igangsættes for et barn eller hvordan de skal gribe indsatsen an.

Information om tidlig indgriben og indsats:

6. Der udarbejdes en fælles **handlevejledning for tidlig indsats** for udsatte børn og unge og deres familier rettet mod daginstitutioners- fritidsklub- og skolepersonale. Handlevejledningen vil indeholde instruktion i, hvordan bekymringstegn hos børn og unge håndteres – også når underretninger til Børnefamilieteamene i socialcentrene skal udfyldes/indsendes. Handlevejledningen vil også oplyse om det tværfaglige samarbejde om udsatte børn og unge.
7. Der gennemføres en **informationskampagne medio 2007** med ophængning af synlige informationsplakater i skoler og daginstitutioner mv. om den fælles handlevejledning og tidlig indsats, således at børn, ansatte, forældre og andre dagligt gøres opmærksomme på kommunens muligheder for at hjælpe.
8. Et **årligt temaarrangement** udføres på bydelsniveau mellem Socialforvaltning, sundhedsplejen, skoler, institutioner og specialinstitutioner om den tidlige indsats overfor udsatte børn og unge. Dette kan eksempelvis gøres ved en temadag om tværfagligt samarbejde og tidlig indsats overfor børn og unge, der skal sikre et tilstrækkeligt fokus i daginstitutioner, skoler mv. på de udsatte børns behov for støtte - og på de handlemuligheder, som står til rådighed for kommunens ansatte i arbejdet med familierne. Temadage tilrettelægges lokalt i bydelene og kan gennemføres på forskellig vis eksempelvis ved Socialforvaltningen/ BUF distrikters besøg på institutioner og skoler – seminarer med deltagere fra forskellige faggrupper – en række fyraftensmøder mv. Indsatsen behøver dog ikke være fastlagt som et fulldagsprogram for alle faggrupper samtidigt, men skal leve op til krav om, at der bliver sat fokus på temaet på tilsvarende vis, og at dialogen omkring tværfagligt samarbejde og tidlig indsats når ud til alle ansatte i kommunen, der arbejder med børn og unge.

Retningslinier og værktøjer:

9. **Retningslinier for børnefamilieteamenes ansvar** i forhold til underretninger gøres tilgængelige i FAKIR, NIS (et internt netbaseret værktøj for retningslinier i Socialforvaltningen).
10. **Blanket til underretning** om et barn eller ung med behov for støtte (efter servicelovens § 153) er tilgængelig i blanketsystemet (et netbaseret værktøj som alle i Socialforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen ex. skoleområdet har adgang til).

Underretningen og modtagelsen af en underretning i Socialforvaltningen:

11. En underretning handler om at en privat person eller en person, der arbejder med børn og unge bliver bekymret for et barn eller en ung og informerer kommunen om bekymringen. **Omsorgssvigt**, som er grundlaget for bekymringen, skal forstås bredt og betyder, at forældre eller de, der har omsorgen for barnet/den unge, udsætter det for psykisk og/eller fysisk overgreb eller forsømmer det i en sådan grad, at barnet/den unges fysiske og/eller psykiske sundhed og

udvikling er i fare. Omsorgssvigt kan forekomme i større eller mindre grad og alle ansatte i kommunen, der arbejder med børn og unge, er derfor opmærksomme på tegn på omsorgssvigt. Hvis der er tegn på omsorgssvigt, indsendes en **underretning** til Socialforvaltningen. For ansatte i kommunen er alle henvendelser til Socialforvaltningen om bekymring for et barn at betragte som en underretning.

12. Ved modtagelse af en underretning fra en professionel samarbejdspartner skal underretteren som udgangspunkt **orientere forældrene** om underretningens indhold. Hvis det i nogle sager ikke er hensigtsmæssigt, at underretteren foretager orienteringen skal det fremgå klart af underretningen, hvorfor forældrene ikke er orienterede, således at Socialforvaltningen kan planlægge det videre forløb i forhold til forældrene.
13. Alle der har afsendt en underretning til Socialforvaltningen vil modtage en **kvittering for underretningen** inden for 6 dage jf. servicelovens § 155. Kvitteringsskrivelse efter modtagelse af underretning i Børnefamilieteamene i Socialforvaltningen er tilgængelig i blanketsystemet.
14. Der er **vejledende retningslinier for indgriben på baggrund af underretninger**, som er en beskrivelse af, hvornår kommunen ved børnefamilieteamene skal gribe ind og vejledning til hvordan og hvor hurtigt, der gribes ind på baggrund af underretninger. Retningslinierne gælder også i forhold til henvendelser fra andre kommuner.
15. Der indhentes **supplerende oplysninger om barnet/den unge**, hvis der er behov herfor fra familien og andre med kendskab til barnet i daginstitutionen mv. Når der foreligger tilstrækkelig viden om barnet og familien vurderes det, om der skal indledes en § 50 undersøgelse. Der bør som udgangspunkt ikke gå mere end fire uger fra modtagelsen af underretningen til den endelige beslutning i underretningssagen forelægges forældrene.
16. De vejledende retningslinier bliver **vurderet løbende og tilpasset** i det omfang, der er behov herfor. Der vil i andet halvår 2007 blive foretaget en opfølgende statusundersøgelse af håndtering af børnesager, hvori der ligger underretninger.

Mål

Her beskrives mål for den enkelte metode, indsats eller det enkelte initiativ:

1. Tværfaglige grupper servicelovens § 49

- **Mål pr. 1. august 2007:** Alle institutioner og skoler skal være omfattet af ordningen med tværfaglige grupper. Der skal som minimum være 1 gruppe for førskolebørn og 1 gruppe for skolesøgende børn i hver af de 10 bydele, som kan varetage behandlingen af konkrete henvendelser fra områdets institutioner.

2. Handlevejledning til tidlig indsats

- **Mål pr. 15. maj 2007:** Kommunens handlevejledning til institutioner og skoler udsendes til alle daginstitutioner, skoler mv. i Københavns Kommune. Der gennemføres informationskampagne om tidlig indsats og tværfagligt samarbejde bl.a. ved plakater på skoler og institutioner herom.
- **Mål pr. 15. november 2007:** 80 pct. af ansatte på daginstitutions- fritidshjems- klub og skoleområdet skal kende til handlevejledningens eksistens og formål. Alle ledere på daginstitutions-, fritidshjems-, klub og skoleområdet skal kende til handlevejledningens eksistens og formål.

3. Tilbagevendende årlig temaarrangement på bydelsniveau om tværfagligt samarbejde og tidlig indsats

- *Mål pr. 15. oktober 2007:* Alle bydele skal have gennemført temaarrangement.

Konsekvens for sagsbehandling

Det forventes at de opsatte mål for den tværfaglige indsats vil styrke kvaliteten af den tidlige indsats i Københavns Kommune og det tværfaglige samarbejde herom på følgende måder:

Brugen af de *tværfaglige grupper* i Københavns Kommune har den konsekvens, at der sker en tidlig koordinering mellem relevante faggrupper ift. ”bekymringsbørn” i daginstitutioner, specialinstitutioner skoler mv. Samarbejdet betyder, at der følges op med den rigtige indsats for børnene på et tidligt tidspunkt. For eksempelvis daginstitutioner, fritidshjem og skoler betyder samarbejdet, at bekymring og uklarhed om handleveje kan vendes til konkret handling ift. indsatsen for det enkelte barn - eksempelvis ved hjælp til at lægge en plan for det forebyggende arbejde i forhold til barnet i institutionen eller ved råd om, at situationen kræver en underretning til børnefamilieteamet. For Socialforvaltningen betyder samarbejdet, at der kan opfanges sager, hvor børn og deres familier har behov for støtte, og at Socialforvaltningen derfor kan træde til på et tidligt tidspunkt.

Den tværfaglige sparring i de såkaldte **samarbejdsgrupper** på bydelsniveau betyder endvidere, at der sker vidensdeling og en forventningsafstemning mellem relevante faggrupper, både i forhold til generelle handlemuligheder og om fordelingen af opgaver samt ansvar i forhold til arbejdet med udsatte børn og unge.

Formuleringen af en *fælles handlevejledning* har til formål at give et redskab til alle kommunens ansatte, der arbejder med børn og unge, med klar vejledning om handleveje og muligheder for tidlig indsats. Handlevejledningen fungerer som rettesnor for, hvornår og hvordan, der skal foretages underretning til Socialforvaltningen, når der opstår bekymring for et barn eller en ung. Handlevejledningen er således med til at sikre, at alle relevante underretninger modtages i Børnefamilieteamet i Socialforvaltningen, og at kvaliteten af underretninger (indhold og skriftlighed) er rimelig. Rettidige underretninger, der indeholder alle relevante oplysninger, er med til at give socialforvaltningen det bedste udgangspunkt for vurdering af underretningen og iværksættelsen af en evt. § 50 undersøgelse.

Evaluering

Denne standard revideres december 2008

De tværfaglige grupper:

- *Pr. 1. februar 2008* skal alle styregrupper i de enkelte bydele indsende en statusrapport til den centrale samarbejdsgruppe med status for implementeringen, den konkrete organisering af det tværfaglige samarbejde samt forventningen til antallet af behandlede konkrete henvendelser og niveauet for det generelt forebyggende arbejde. Den centrale samarbejdsgruppe mellem Socialforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen foretager en samlet status for implementeringen af konceptet og følger op på om alle bydele har gennemført konceptet for de tværfaglige grupper.
- *Pr. 15. november 2007* evalueres konceptet og implementeringen af de tværfaglige grupper. Statusrapporter fra Styregrupperne indsendes til den centrale samarbejdsgruppe, der foretager en samlet evaluering af konceptet, og vurderer og eventuelt gennemfører forslag til tilpasninger og forbedringer. Som led i statusrapporterne indgår de enkelte

bydeles organisering af det tværfaglige samarbejde samt opgørelse af antallet af behandlede sager i de enkelte bydele.

Fælles handlevejledning

- Der gennemføres en stikprøveundersøgelse i primo oktober 2007 med 150 respondenter fra repræsentative institutioner og skoler (ikke ledere) for at undersøge om ansatte i kommunen har kendskab til handlevejledningen.
- Der gennemføres en stikprøveundersøgelse blandt 30 skoleledere og 50 daginstitutionsledere for at undersøge om lederne på området har kendskab til handlevejledningen.

Temadag om tværfagligt samarbejde og tidlig indsats

- I statusrapporten fra de lokale styregrupper fremgår gennemførelsen af temadagen eller tilsvarende arrangementer, således at den centrale samarbejdsgruppe kan lave en samlet status og har mulighed for at reagere, hvis bydelene ikke lever op til målet.

Vejledende retningslinier for indgriben på baggrund af underretninger

- Der gennemføres i 2. halvår 2007 en undersøgelse af børnefamiliesager, hvori der ligger underretninger for at undersøge om håndteringen af sagerne følger retningslinierne.

Dato for godkendelse	
Angivelse af dato af revision	